

NOVUM

MUZEUM JINDŘICHOHADECKA

říjen 2012

Podzemní výstava Hanuš Schwaiger z muzejních sbírek

Letošní výstava k jubileu 100. výročí úmrtí akademického malíře Hanuše Schwaigera si nedává až tak vysoké cíle. Nejedná se o prezentaci celého výtvarného díla, spíše jen o kvalitní představení cílených muzejních akvizic.

Nákupem děl jindřichohradeckého rodáka Hanuše Schwaigera (28. 6. 1854 – 17. 6. 1912) do svých sbírek se Muzeum Jindřichohradecka zabývá již opravdu notnou řadou let. Ani období od počátku nového milénia nebylo skoupé na přírůstky od tohoto významného českého malíře přelomu 19. století. Tyto obrazy budou společně se staršími akvizicemi ukázány veřejnosti na právě připravované výstavě, jejíž vernisáž proběhne 4. října v 16.00 hodin, a bude trvat pouze jeden měsíc.

Rok 2008 byl v nákupu Schwaigerových děl velmi plodným. Jako první získalo muzeum koupí obraz Schwaigerova otce Jana Schwaigera, který je nakreslen uhlím na papíře a je podlepan plátnem. Velikost obrazu dělá i se zplaceným rámem 147 x 103 cm, jde tedy o největší autorovo dílo v muzejních sbírkách. Vpravo dole se nachází velmi špatně čitelná, přesto rozeznatelná datace obrazu rokem 1875. Spadá tedy do období Schwaigerových uměleckých studií na přípravce malířské akademie ve Vídni. Detail hlavy otce již byl reprodukován v Lamačově monografii z roku 1957. Přes ranost díla i menší proporční chyby, můžeme vidět zvládnutou kreslířskou techniku.

Dalšími kousky zakoupenými do sbírek jsou dvě lavírované kresby. Jedna z nich zobrazuje, podle textu psaného autorem, Kuchaře z Chaucerových Canterburyjských povídek. Hanuš Schwaiger se k doplňujícím ilustracím k této středověké knize souboré společnosti vrací opakovaně v letech 1881-1886. Muzeem zakoupená kresba pochází z roku 1886 a je velmi lehce až skicovitě podaná, lavírovaná pouze okrovou barvou. Stává se tak velmi svěží, až karikaturní. Podobně svěží vypadá i další malířův kousek. Díky autorovu připsu víme, že se jedná o portréty Našich Lidí (Unsere Leute). Datován je rokem 1909, spadá až do autorova pozdního období.

Posledním přírůstkem roku 2008 byl vydražený obraz V přístavu (Bruggy). V letošním roce proběhlo jeho restaurování a je tedy připraven, v celé své kráse, pro svoji výstavní premiéru. Na rubu obrazu existuje připsu Schwaigerovy ženy Josefíny z roku 1920, který potvrzuje pravost díla. Samotný obraz z žánrovým výjevem ze života v bruselském přístavu byl namalován v roce 1891, v období malířových nejčastějších cest do Holandska.

Kuchař
(lavírovaná kresba)

Max Švabinský
Portrét H. Schwaigera

Výčet děl zastoupených v muzejních sbírkách uzavírají dvě kresby. První z nich je akvarelová kresba s výjevem ze středověké hostiny, reprodukováná v již zmiňované Lamačově monografii. Odtud víme, že se jedná o autorské dílko, protože samotná kresba není signována. Rozměr akvarelu je jen 9 x 17 cm. Pastelový Portrét muže s buňkou je prozatím posledním Schwaigerovým dílem, jenž muzeem stačilo získat. Jemná, typickým HS signovaná kresba s civilně ladným portrétem se lehce vynmáká z celkové sbírkové kompozice, přesto je její nejdůležitější součástí.

Na závěr můžeme tedy říci, že nové přírůstky děl Hanuše Schwaigera doplnily kvalitně vystavený průřez autorovým uměleckým životem. Obsáhly ranné studentské, vrcholné a v plném uměleckém rozkvětu i pozdní období, již poznamenané nemocí a operacemi. Doufám, že další díla na sebe nebudou dlouho čekat a rozšíří tak autorův seznam obrazů, kreseb a grafík v muzejních sbírkách.

Přeji všem návštěvníkům zajímavý umělecký zážitek nad výběrem z díla Hanuše Schwaigera. A ještě jednou připomínám: slavnostní vernisáž výstavy proběhne 4. října v 16.00 hodin, výstava končí již 4. listopadu 2012!

Jakub Valášek

Portrét otce
(kresba uhlím)

Restaurátorské dílny pro každého

V prvním říjnovém týdnu vyhlásilo Sdružení knihovníků a informačních pracovníků již 16. ročník celostátní akce Týden knihoven. Letošní motto zní ČTI, ŽIJ ZDRAVĚ!. Knihovna Muzea Jindřichohradecka se od roku 2009 pravidelně k této akci připojuje a v rámci dne otevřených dveří představuje aktuální ze své činnosti. V roce 2009 to bylo představení nových prostor badatelny a knihovny v bývalém minoitském klášteře u kostela sv. Jana Křtitele a v roce 2010 nově zpřístupnění on-line katalogu knihovny. V loňském roce byly akce spojené s Týdnem knihoven zavěšené seznamem veřejnosti s digitálními dokumenty knihovny (především regionální periodika, jako je například Ohlas od Nežárky, Štýtný, Život a práce Jindřichohradecka nebo Rozvoj) a možnostmi fulltextového vyhledávání prostřednictvím programu Kramerius.

V letošním roce jsme pro Vás připravili na úterý 2. října 2012 RESTAURÁTORSKÉ DÍLNY PRO KAŽDÉHO. V rámci 90 minutových lekcí si budete moci prohlédnout **nově restaurované dokumenty** z fondů Muzea Jindřichohradecka a především vyzkoušet **ruční šití jednoduchých knižní vazby a čerpání ručního papíru**. Jednotlivé lekce začínají v 8.30, 10.00, 11.30 a 13.30 hodin v konferenčním sále v areálu bývalého minoitského klášteře ve Štítné ulici. Připravila je pro Vás zkušená restaurátorka a pedagožka Štítná a vyšší odborné školy grafické v Praze Milana Vaníšová a kurátorka sbírkového fondu knih Muzea Jindřichohradecka PhDr. Štěpánka Běhalová, Ph.D. Program jednotlivých lekcí je vhodný především pro druhé stupně základních škol a pro středoškoly. Vybraný termín rezervuje předem u P. Michalové (tel. číslo: 384 363 661, 728 976 004 nebo e-mail: michalova@mjh.cz).

Štěpánka Běhalová

Zajímavosti z nových expozic

V letošním roce připravili odborní pracovníci Muzea Jindřichohradecka pro čtenáře zpravodaje NOVUM seriál o nejzajímavějších exponátech, které jsou od dubna 2012 vystaveny v muzeu. V nové expozici Jihočeská LADA to je:

Nejstarší typ „Ladovky“

Po skončení první světové války a vzniku samostatné Československé republiky se do své vlasti vrátila i řada Čechů, pracujících do té doby ve Vídni, kde existovala a firma Rast & Gaser, jež vyráběla šicí stroje. Někteří její čeští zaměstnanci pak v Soběslavi spoluzaložili v roce 1919 jihočeský podnik s názvem Akciová továrna na šicí stroje Soběslav.

První model šicího stroje vyráběného v novém závodě měl číselné označení „7“. Jednalo se o typ označovaný ve světě jako „Central Bobbin“ (proto se někdy objevuje i rovněž označení „CB 7“), tedy o plochý rovnostehový šicí stroj s kývavým čapáčkem, jaké tehdy produkovaly největší výrobci šicích strojů se známou firmou Singer v čele. Po zkušebních modelech, prototypech zkonstruovaných již koncem roku 1919, zahájila akciová továrna jejich sériovou výrobu v následujícím roce, kdy linku opustilo prvních 120 kusů. Hned následujícího roku jich na trh dodala téměř 2.600 a v roce 1924 přesáhla výroba deset tisíc kusů ročně. Stroje se prodávaly pod chráněnou značkou „LADA“ a „HEROS“, ale soběslavská továrna je dodávala i prodávčím, kteří je opatřili vlastním názvem. Pod jménem „Vlasta“ je například prodáván písecký František Krása, značkou „Peřín“ je opatřil pražský Ladislav Švestka. Ladovčácká „Sedmíčka“ se nakonec stala nejdříve vyráběným typem šicího stroje, v Soběslavi se vyráběla, s krátkou přestávkou v období druhé světové války, až do roku 1946 a prodáno jich bylo za tu dobu přes 225 tisíc.

Muzeum Jindřichohradecka prezentuje ve své nové expozici kompletní sortiment šicích strojů, vyráběných v jižních Čechách, od roku 1953 totiž měla Lada svůj závod také v Jindřichově Hradci, největší pozomost však klade právě na první ladovčácký stroj, jenž je vystaven v několika exemplářích. Ten zatím nejstarší kus s výrobním číslem 1720, vyrobený v roce 1921, představuje luxusní výrobek, ponořovací stroj s krásným dřevěným stojanem a chromovaným kováním. Vždyť ho muzeum získalo až v České Skalici! Tyto první stroje byly opatřovány také poměrně zlobnými obtisky se zkratkou podniku, tedy „ATŠSS“ (Akciová továrna na šicí stroje Soběslav), v rámečku tvořeném lipovými ratoletními na desce a v jednodušší podobě na stojanu. Další „Sedmíčky“ v expozici pak představují nejen proměny designu, ale také různé druhy stojanů, od jednoduchých levných typů po honosný nřkolikazásuvkový čemý stojan či první typ dřevěné skřínky.

František Fůrbach

Zprávy:

Muzeum Jindřichohradecka - expozice ve jezuitském semináři - otevřeno denně mi mo pondělí od 8.30 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** pro veřejnost uzavřena. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně mimo pondělí od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele** je pro veřejnost uzavřen.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost celoročně v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

Muzeum Jindřichohradecka pořádá v rámci Týdne knihoven program pro školy a veřejnost **RESTAURÁTORSKÉ DÍLNY PRO KAŽDĚHO**. Dílny se budou konat pod odborným vedením Milany Vaníšové v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici **v úterý 2. října 2012 od 8.30, 10.00, 11.30 a 13.30 hodin**. Na dílnu je nutno se předempřihlásit na tel. 384 363 661 nebo 728 976 004 u P. Míchalové. Vstup zdarma.

Jindřichohradecké muzeum Vás srdečně zve **ve čtvrtek 4. října od 16.00 hodin** do výstavní síně „V jezuitském semináři“ na vernisáž výstavy **HANUS SCHWAIGER Z MUZEJNÍCH SBÍREK**, na které jsou představeny obrazy, kresby a grafika tohoto významného malíře u příležitosti 100. výročí jeho úmrtí. Na vernisáži vystoupí Komolý orchestr JHSO. Výstava potrvá do 4. listopadu 2012.

Spolek Přátel starého Jindřichova Hradce pořádá **v pondělí 8. října 2012 od 19.00 hodin** v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici své setkání s přednáškou **PhDr. Štěpánky Běhalové, Ph.D., nazvanou OBRAZKY Z POUTI ANEB Z HISTORIE POUTI A PROCESŮ**. Všechny přednášky jsou volně přístupné široké veřejnosti.

Muzeum Jindřichohradecka pořádá **ve středu 24. října 2012 od 17.00 hodin** přednášku pro veřejnost s názvem **DIGITALIZACE A DIGIARCHIV STÁTNÍHO OBLASTNÍHO ARCHIVU V TŘEBONĚ**, přednáší **Ing. Martin Hankovec** a **Mgr. Jakub Kaiseršat**. Příspěvek seznamuje s dokončenými i probíhajícími digitalizačními projekty treboňského archivu, díky nimž získává veřejnost pohodlný přístup k badatelsky nevyužívaným archivním pramenům, zejména pak k matřičním knihám. Nezbytnou součástí prezentace tvoří představení možností a funkcí, které se zájemcem o studium digitalizovaných archiválií nabízí v bezplatné internetové aplikaci **DigiArchiv**. Přednáška se koná v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici. Vstup zdarma.

Muzeum zve všechny zájemce do objektu minoritského kláštera u kostela sv. Jana Křtitele do konferenčního sálu muzea na výstavu **ZEMĚDĚLSTVÍ NA JINDŘICHOHRADECKU POROČE 1945** a na výstavu **KROJAČKY MALÉ I VELKÉ**, která je umístěna ve velkém výstavním sále. Obě tyto výstavy budou trvat do 30. prosince 2012. Muzeum a o. s. MESADA zvou do křžžové chodby na výstavu sestavenou ze soutěžních výtvarných prací natéma **POMÁHÁME SI**. Výstava potrvá do 21. října 2012 a vstup na ni je zdarma.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka Ročník XXI. 10/2012

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal

Registrační značka: MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová

www.njh.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo nám. 19/I, 377 01 Jindřichův Hradec

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny), E-mail: muzeum@njh.cz